

РОЛЬ ЕФЕКТИВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Досліджено різні підходи до визначення поняття "інвестиційна стратегія підприємства". Визначено основні етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства. Обґрунтовано необхідність формування на підприємстві інвестиційної стратегії з урахуванням зміни зовнішніх умов господарювання і нових можливостей розвитку підприємства.

Аннотация. Исследованы разные подходы к определению понятия "инвестиционная стратегия предприятия". Определены основные этапы разработки инвестиционной стратегии предприятия. Обоснована необходимость формирования на предприятии инвестиционной стратегии с учетом изменения внешних условий хозяйствования и новых возможностей развития предприятия.

Annotation. Different approaches to the definition of "investment strategy of the enterprise" are explored in the article. Different stages of enterprise' investment strategy are defined. The necessity of elaborating investment strategy at an enterprise is proved, including outer circumstances of economic management and new opportunities of enterprise development.

Ключові слова: інвестиційна стратегія, підприємство, стратегічне інвестиційне планування, інвестиційний менеджмент.

За сучасних умов господарювання суб'єктів підприємницької діяльності особливої актуальності набувають питання обґрунтування та вибору перспективних напрямків інвестування і розробки ефективної інвестиційної стратегії підприємства, від якої залежать основні показники його діяльності. При цьому стає неможливим управління інвестиційною діяльністю підприємств лише за допомогою традиційних теоретико-методичних основ інвестиційного менеджменту. Необхідним стає поглиблення та уточнення принципів адаптивного управління даною сферою діяльності підприємства.

Питанням формування та реалізації інвестиційної стратегії підприємства присвячено велику кількість наукових робіт. Серед найбільш відомих вітчизняних авторів слід відзначити І. Ансоффа, Бланка І. О., Козаченко Г. В., Майорова Т. В., Пономаренка В. С., Хрущ Н. А. та інших, а серед зарубіжних учених-економістів – Дж. Бейлі, У. Кінга, Д. Кліланда, П. Массе, А. Стерлінга, А. Томпсона, Стрікленда А. Дж.

Незважаючи на велику кількість робіт із зазначеної тематики, необхідними є подальше дослідження та систематизація методичних підходів до розробки інвестиційної стратегії підприємства в кризових умовах господарювання.

Метою дослідження є розробка теоретичного та методичного забезпечення для визначення поняття "інвестиційна стратегія підприємства", принципів формування інвестиційної стратегії підприємства та шляхів її вдосконалення.

На сьогоднішній день керівники вітчизняних підприємств стикаються з необхідністю приймати управлінські рішення, зокрема щодо інвестицій, в умовах високого ступеня невизначеності наслідків цих рішень. Процес прийняття інвестиційних рішень ґрунтується на принципах стратегічного інвестиційного планування, яке повинне забезпечити узгодження довгострокових цілей підприємства з необхідними для їх досягнення ресурсами.

Найважливішим інструментом розробки і реалізації управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності підприємства є інвестиційна стратегія. Дослідження точок зору різних науковців, наведених у табл. 1, дозволило зробити висновок, що більшість учених розуміє інвестиційну стратегію як систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства та шляхів (засобів) їх досягнення. Деякі економісти, зокрема Майорова Т. В. [1, с. 18], Хрущ Н. А. [2, с. 33], визначають інвестиційну стратегію як процес формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Таблиця 1

Сутність поняття "інвестиційна стратегія підприємства"

№ з/п	Автор	Визначення поняття "інвестиційна стратегія підприємства"
-------	-------	--

1	Федоренко В. Г.,	Інвестиційна стратегія – система обраних довгострокових цілей і
---	------------------	---

	Гойко А. Ф. [3, с. 18]	засобів їх досягнення, що реалізуються в інвестиційній діяльності підприємства
2	Бланк І. О. [4, с. 107], Козаченко Г. В. [5, с. 244]	Інвестиційна стратегія – система довгострокових цілей інвестиційної діяльності підприємства, які визначені загальними завданнями його розвитку та інвестиційною ідеологією, а також вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення
3	Майорова Т. В. [1, с. 22], Хрущ Н. А. [2, с. 34]	Інвестиційна стратегія – це процес формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення на базі прогнозування умов здійснення цієї діяльності, кон'юнктури інвестиційного ринку як у цілому, так і на окремих його сегментах
4	Мешко Н. П., Солонська Є. О. [6]	Інвестиційна стратегія полягає у формуванні системи довготермінових завдань інвестиційної діяльності підприємства і забезпеченні вибору найефективніших шляхів їх досягнення
5	Череп А. В. [7, с. 137]	Інвестиційна стратегія – система довгострокових цілей інвестиційної діяльності і набір найбільш ефективних шляхів їх досягнення

Узагальнюючи досліджені теоретичні підходи до визначення поняття "інвестиційна стратегія", можна зробити висновок, що інвестиційна стратегія підприємства є системною концепцією, яка відображає сутність інвестиційної діяльності підприємства і спрямовує її розвиток. Розробка дієвої інвестиційної стратегії має велике значення для ефективного розвитку підприємства.

На вибір інвестиційної стратегії підприємства впливає безліч чинників внутрішнього та зовнішнього середовища діяльності підприємства. Результати досліджень різних джерел інформації щодо цього питання наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Основні чинники, які впливають на вибір інвестиційної стратегії підприємства

№ з/п	Чинники	Автори		
		Семенова Л.В. [8]	Кузнецов Б.Т. [9, с. 218]	Віханський О.Ю. [10]
1	Загальна стратегія розвитку підприємства та система його цілей	+	+	+
2	Фінансовий стан підприємства	+		+
3	Рівень технічного та організаційного потенціалу підприємства	+		+
4	Напрямки інвестиційної діяльності та джерела фінансування		+	
5	Розмір інвестицій		+	
6	Ступінь ризику	+	+	+
7	Стан розвитку галузі			+
8	Інтереси вищого керівництва підприємства			+
9	Кваліфікація співробітників підприємства			+
10	Зобов'язання підприємства за попередніми стратегіями			+
11	Ступінь залежності від зовнішнього середовища	+	+	+
12	Фактор часу			+

Систематизувавши теоретичні підходи до визначення чинників, які впливають на вибір інвестиційної стратегії підприємства, можемо зазначити, що серед науковців немає однозначної думки з цього питання, однак можна відокремити фактори, які є найбільш вагомими при обґрунтуванні та виборі інвестиційної стратегії розвитку, оскільки вони охоплюють усі аспекти діяльності підприємства, а їх аналіз дозволяє найбільш повно оцінити стан розвитку підприємства, вивчити специфіку його діяльності та на основі цього обрати найбільш ефективну інвестиційну стратегію розвитку. До ключових факторів, які впливають на вибір інвестиційної стратегії підприємства, відносяться:

- 1) існуюча загальна стратегія розвитку підприємства та система його цілей;
- 2) стадія життєвого циклу підприємства;
- 3) стан зовнішнього та внутрішнього ринків інвестиційних ресурсів;
- 4) рівень інвестиційних ризиків;
- 5) інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта інвестування коштів.

Проведений аналіз джерел [3 – 5; 11] дозволив визначити основні загальноприйняті етапи розробки інвестиційної стратегії підприємства, до яких належать:

- 1) постановка стратегічних і тактичних цілей інвестиційної діяльності;
- 2) аналіз поточного стану підприємства та його зовнішнього середовища;
- 3) розробка найбільш ефективних шляхів реалізації поставлених цілей (визначення напрямків інвестування та джерел фінансування);
- 4) установлення термінів реалізації певних етапів інвестиційної стратегії;
- 5) розробка системи організаційно-економічних заходів для реалізації обраної інвестиційної стратегії;
- 6) контроль за виконанням поставлених завдань;

- 7) оцінка результатів розробленої інвестиційної стратегії;
8) корегування інвестиційної стратегії з урахуванням змін у стані підприємства та зовнішнього середовища його діяльності.

Отже, розробка інвестиційної стратегії за наведеними вище етапами дозволяє приймати ефективні управлінські рішення, які спрямовані на розвиток підприємства в умовах постійної зміни зовнішніх та внутрішніх факторів діяльності суб'єкта підприємницької діяльності.

В умовах нестабільного стану економіки після світової фінансово-економічної кризи значно підвищується роль ретельно розробленої інвестиційної стратегії, яка забезпечує ефективний розвиток підприємства. Очікування другої хвилі фінансово-економічної кризи змушує підприємства розроблювати такі інвестиційні стратегії, які дають змогу скоротити термін їх реалізації, що дозволяє реалізовувати ці інвестиційні проекти поетапно, скорочуючи необхідну суму інвестицій, що призводить до мінімізації фінансових ризиків.

Наук. керівн. Резнікова Т. О.

Література: 1. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : навчальний посібник / Т. В. Майорова. – К. : ЦУЛ, 2003. – 376 с. 2. Хрущ Н. А. Інвестиційна діяльність: сучасні стратегії і технології / Н. А. Хрущ. – Хмельницький : ХНУ, 2004. – 309 с. 3. Федоренко В. Г. Инвестознаводство : підручник / В. Г. Федоренко, А. Ф. Гойко. – К. : МАУП, 2000. – 408 с. 4. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент : учебный курс / И. А. Бланк. – К. : Эльга-Н; Ника-Центр, 2001. – 448 с. 5. Управління інвестиціями на підприємстві / Г. В. Козаченко та ін. – К. : Лібра, 2004. – 368 с. 6. Мешко Н. П. Інвестиційна складова стратегії розвитку підприємств в умовах кризи [Електронний ресурс] / Н. П. Мешко, Є. О. Солонська. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/2009new/5-me_sol.htm. 7. Череп А. В. Инвестознаводство : підручник. / А. В. Череп – К. : Кондор, 2006. – 398 с. 8. Семенова Л. В. Лекции по финансовому планированию [Электронный ресурс] / Семенова Л. В. – Режим доступа : <http://lekcyu.info/?frommenu=1&text=233>. 9. Кузнецов Б. Т. Инвестиции / Кузнецов Б. Т. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 414 с. 10. Виханский О. Ю. Факторы выбора инвестиционной стратегии фирмы [Электронный ресурс] / Виханский О. Ю. – Режим доступа : <http://www.inventech.ru/lib/strateg/strateg0068>. 11. Ляхович Л. А. Інвестиційна стратегія підприємства в кризових умовах господарювання [Електронний ресурс] / Ляхович Л. А. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/sre/2011_1/167.pdf.